

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «Poststed»

Trondheim, 29.11.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/13050

Saksbehandler:
Jan Paul Bolstad

Kvotepå jakt på gaupe i 2019 - region 2, 4, 5, 7 og 8

Miljødirektoratet fatter vedtak om kvoter for jakt på gaupe i region 2 - Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder, region 4 - Akershus, Oslo og Østfold, region 5 - Hedmark, region 7 - Nordland og region 8 - Troms og Finnmark i 2019. Kvoten settes til totalt 24 gauper i region 2 med en hundyrkvote på totalt 7 voksne dyr. For region 4, 5, 7 og 8 settes kvoten til null gauper, og det åpnes ikke for kvotejakt på gaupe innenfor disse regioner. Nærmere vilkår følger av dette vedtak.

Kvotepå jakt er en ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven § 16, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet. Ved fastsettelse av kvote for jakt på gaupe skal det særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i området, og på den skade viltet gjør.

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). For gaupe er det nasjonale bestandsmålet 65 årlige ynglinger fordelt på syv forvaltningsregioner.

Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter forskriftens § 11 når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionene. Nemndenes myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. Direktoratet viser til NINA rapport 1519 antall familiegupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018. Av rapporten fremgår det at det nasjonale målet om 65 årlige ynglinger av gaupe ikke ble nådd i 2018. Det fremgår videre at region 3 og 6 har myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2019. Resterende regioner med mål om yngling av gaupe har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2019.

Direktoratet har mottatt anmodning fra rovviltnemndene i region 2, 7 og 8 om å fastsette kvote for

jakt på gaupe i respektive regioner i 2019. Rovviltnemndene i region 4 og 5 har anmodet direktoratet om ikke å åpne for kvotejakt på gaupe i regionene i 2019.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. naturmangfoldloven § 16 og rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal midlertidig avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt som er utarbeidet av rovviltnemndene.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for jakt på gaupe og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Direktoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 16 og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 16 (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk):

Vedtaket om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).

(...)

Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Ved avgjørelse om å tillate høsting og om fremgangsmåte ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring og rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (...) Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvalt skal gi data om status og utvikling i rovvaltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Miljødirektoratet viser videre til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovvaltforlik. Det fremgår av forliket at norsk rovvaltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovvaltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovvaltforliket i 2011 legger videre til grunn at det er et mål at den regionale myndigheten i rovvaltforvaltningen skal styrkes. Dagens praksis med at de regionale rovvaltnemndene har myndighet til å fastsette kvoter for jakt og lisensfelling for arter der regionalt bestandsmål er oppnådd videreføres. Samtidig er det understreket at også i de tilfeller der bestandsmålet ikke er nådd, skal rovvaltnemndenes syn tillegges betydelig vekt. Direktoratet har mottatt anbefalinger fra rovvaltnemndene i region 2, 4, 5, 7 og 8 om kvote og områdeavgrensning for jakt på gaupe i 2019.

Om kvotejakt:

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør.

For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Kunnskapsgrunnlaget

Vurdering av bestandssituasjonen for gaupe:

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser i denne sammenheng til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, NINA rapport 1519 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken. Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28(29) februar. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobs., bilder fra viltkamera og døde unger). I NINA rapport 1519 går det fram at det er registrert henholdsvis 52, 55,5 og 57,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2016, 2017 og 2018. Antall registrerte familiegrupper i 2018 tilsvarer en bestand på omkring 340 dyr. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2018 og før reproduksjonssesongen. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for sjette året på rad er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Miljødirektoratet legger til grunn at det er et mål om vekst i bestanden av gaupe i Norge for å nå det nasjonale bestandsmålet. Dette er allikevel ikke til hinder for å åpne for kvote for jakt på gaupe så lenge uttaket ikke er til hinder for en fortsatt vekst i bestanden.

Bestandsovervåkinga av gaupe i region 2 - Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder viser en stabil bestand over flere år i første halvdel av 2010-tallet (15-17 familiegrupper). I 2016 og 2017 ble antall påviste familiegrupper sterkt redusert og for første gang under 12 siden innføringen av nasjonale bestandsmål i 2005. I 2018 var imidlertid antallet igjen over bestandsmålet. Bestanden på 15 familiegrupper tilsvarer ca. 53 dyr i regionen. Dette er bestandsstørrelsen før reproduksjonssesongen inneværende år. Det er påvist aktivitet av familiegrupper over store deler av regionen i 2018. Antall familiegrupper har økt fra året før i alle fylkene, med unntak av Vestfold der det sist vinter ikke ble påvist aktivitet av familiegruppe. Økningen har vært størst i Buskerud og Aust-Agder. To av ynglingene i Buskerud er delt med Oppland.

Bestandsovervåkingen av gaupe i region 4- Østfold, Akershus og Oslo og region 5- Hedmark viser at bestanden i begge regioner ligger under sine fastsatte bestandsmål. I Hedmark har det vært en tydelig økning siden bestanden var på sitt laveste i 2015 med 2,5 familiegrupper. I perioden 2016 - 2017 var det en økning fra 7,5 til 9,5 familiegrupper. I 2018 er det igjen en svak nedgang til 7,25 familiegrupper. Dette gir et gjennomsnitt på 8 familiegrupper over siste treårsperiode. Bestanden ligger dermed fortsatt under bestandsmålet på 10 familiegrupper. I region 4 har bestanden vært vedvarende lav og de siste tre årene er det registrert mellom 1 og 2 familiegrupper i regionen.

Bestandsovervåkinga i region 7- Nordland viser store svingninger i antall registrerte familiegrupper. Siden 2013 hvor regionen oppnådde bestandsmålet på 10 familiegrupper, har antallet ligget mellom 4 og 6 familiegrupper unntatt i år hvor det ble registrert 8,5 familiegrupper. Bestandsovervåkinga i region 8 - Troms og Finnmark viser en betydelig variasjon i antall dokumenterte familiegrupper de siste ti årene. I 2016 ble det registret 9 familiegrupper og i de to siste årene er det registrert henholdsvis 6 og 4 familiegrupper.

Prognosen for antall familiegrupper av gaupe i Norge i 2019 viser en økning i forhold til antall familiegrupper i 2018, dvs fra 57,5 til 62 familiegrupper. For de aktuelle regionene omhandlet i dette vedtaket er det kun region 2 hvor prognosen sannsynliggjør at antall familiegrupper før jakt i 2019 er høyere enn det fastsatte bestandsmålet for regionen.

Rapport nr. 2 -2018 om bestandsovervåking av gaupe i Skandinavia utgitt av Rovdata og Viltskadesenteret i Sverige, viser en tilnærmet stabil bestand i Skandinavia sammenlignet med 2017. Totalt ble det registrert 262 familiegrupper som tilsvarer en bestand på mellom 1300 og 1780 gauper. I det nordlige forvaltningsområdet har nedgangen i antall kvalitetssikrede familiegrupper i hovedsak skjedd nord for E12, med en nedgang i Norrbottens län på over 40 % til 16 familiegrupper. I det midtre forvaltningsområdet har antall familiegrupper økt med noen titall prosent i samtlige län bortsett fra Gävleborgs og Dalarnas län, der det er registrert en nedgang på hhv. ca. 30 % og ca. 45 %. I det sørlige forvaltningsområdet er økningen i og rundt de tidligere etablerte områdene.

Avgang av gaupe i 2018:

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe utover skabb i Norge. Utover enkelte påkjørsler og skadefellinger skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Så langt i 2018 er det registrert en avgang på 51 dyr i Norge. 40 er felt under ordinær kvotejakt, syv er felt under skadefelling og tre dyr er registrert med annen avgang. Dyr felt under kvotejakt er registrert i region 1, 3 og 6. Det vil si de regioner det var åpnet for kvotejakt i 2018. Av skadefellingene er det registrert avgang av tre dyr i region 6, to dyr i region 7 og to dyr i region 8. Tre dyr er registrert med annen avgang i region 2 og ett dyr med annen avgang i region 7.

Vurdering av skadepotensialet på husdyr og tamrein

I 2017 ble det erstattet rundt 18 369 sau og lam som tapt til rovvilt, og det ble utbetalt nesten 47 millioner kroner. Dette er en liten økning siden 2016, men likevel det nest laveste siden år 2000. Til sammenligning ble det erstattet om lag 20 300 sau og lam i 2015.

For gaupe ble det erstattet ca. 3850 sau og lam 2017, dette er en økning på ca. 5 prosent siden året før. Det ble dokumentert 228 gaupedrepte sau og lam på landsbasis i 2017. Til sammen ble det dokumentert ca. 1600 sau og lam drept av rovvilt i 2017, noe som utgjør omtrent 9 prosent av de erstattede tapene. Til tross for at dette er en liten andel, gir tallene på landsbasis en god indikasjon på utvikling i tap.

Så lang er det på landsbasis dokumentert 169 sau og lam drept av gaupe i 2018. Dette er en nedgang på 25 % av det dokumenterte tapet av sau til gaupe sett i forhold til fjoråret. Erstatningsoppgjøret for sau i 2018 er ikke ferdig før ved årsslutt. Hvorvidt erstatningsoppgjøret for 2018 reflekterer dokumentasjonsgraden for gaupe i 2018 er for tidlig å si.

Antall erstattet rein reindriftsåret 2016/2017 er omtrent likt fra reindriftsåret 2015/2016. Tall fra reindriftsåret 2017/2018 er ikke tilgjengelig da enkelte distrikt ikke er ferdig behandlet. Antallet rein som ble erstattet 2016/2017 var 17 400 mot 17 800 foregående år. Selv om antallet varierer noe fra år til år, viser en oppsummering av erstatningsoppgjøret at tap av rein til rovvilt har vært forholdsvis stabilt de siste tre årene. Totalt ble det utbetalt ca. 66 millioner kroner i erstatning for tapte dyr siste reindriftsår. Reineierne har rapportert at ca. 67 000 rein har gått tapt av ulike årsaker det siste reindriftsåret, og har søkt om erstatning for ca. 60 000 av disse dyrene. Det ble påvist at ca. 700 rein ble tatt av fredet rovvilt, og dette utgjør ca. 4 prosent av dyrene som erstattes. Det er en nedgang i antall erstatta rein til alle de freda rovvilt artene i 2016/2017. Det er fortsatt gaupe som er den største skadegjørereren. 281 rein er påvist tatt av gaupe gjennom undersøkelsene SNO sine rovviltkontakter har gjort i reindriftsåret 2016/2017. Totalt er ca. 5400 rein erstattet som drept av gaupe. Reindriftsåret 2017/2018 ble 341 rein påvist tatt av gaupe. Det er en økning på ca 17% fra reindriftsåret 2016/2017. Inneværende reindriftsår er det det så langt dokumentert tapt 77 rein til gaupe på landsbasis.

Om arealdifferensiering i rovviltregionene

Gaupe som art er i dag fåtallig, og det kreves forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom fellingen ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Direktoratet legger til grunn at de regionale rovviltnemndene med sin geografiske differensiering i de enkelte regionene har i varetatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensingen av områder med mål om yngling av gaupe er foretatt ut fra en samlet vurdering og avveining, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Rovviltnemndenes anbefalinger:

Rovviltnemnda i region 2 - Sør-Norge

Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge registrerer at gaupebestanden i 2018 er over det nasjonalt fastsatte målet på 12 familiegrupper i regionen, jamfør NINA Rapport 1519. Videre tilsier prognosen i samme rapport at bestanden med rimelig grad av sannsynlighet også vil være over bestandsmålet i 2019. Samtidig er det nasjonale målet som gjennomsnitt for de tre siste årene (2016-2018) ikke nådd (11,2). Følgelig har ikke nemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter rovviltforskriften § 11, jamfør §§ 4 og 7.

Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge har i møte 13. november 2018 behandlet sak om kvotejakt på gaupe i 2019, jamfør vedlagte saksframlegg fra sekretariatet. Etter en samlet vurdering ut fra bestandssituasjonen for gaupe, prognosen for videre bestandsutvikling, erfaringer med kvotejakt og bestandsutvikling i regionen, samt skadepotensiale på bufe, mener rovviltnemnda det er grunnlag for å åpne for kvotejakt på gaupe i rovviltregion 2 i 2019. Nemnda anbefaler en kvote på til sammen 25 dyr, hvorav maksimalt 8 hunner eldre enn ett år. I tråd med vedtatt forvaltningsplan for rovviltregionen (2017) anbefaler rovviltnemnda videre at det åpnes for kvotefri jakt i kommunene i Aust-Agder som er beiteprioritert område («bufferonen» mot rovviltregion 1 Vestlandet).

Med henvisning til rovviltforskriften § 13, annet ledd, ber rovviltnemnda om å få delegert myndighet til å forvalte kvoten ved å holde tilbake deler av totalkvoten ved jaktstart, fastsette jaktområder, fordele delkvoter og fastsette øvrige vilkår for kvotejakt på gaupe i regionen, herunder begrensning i jakt på familiegrupper.

Av hensyn til videre saksgang ber rovviltnemnda om rask avgjørelse.

Rovviltnemnda i region 4 - Østfold, Oslo og Akershus

Sekretariatet vil anbefale at rovviltnemnden i region 4. fatter følgende vedtak:

- Rovviltnemnda har ikke myndighet til å tildele kvote for kvotejakt på gaupe i 2019
- Rovviltnemnda vil anbefale at Miljødirektoratet fatter beslutning om ikke å åpne for kvotejakt på gaupe i region 4, vinteren 2019.

Siden vedtaket ikke er et forvaltningsvedtak, men en uttalelse til Miljødirektoratet, er det ikke klagerett. Det vil imidlertid være klagerett på direktoratets kvotevedtak.

Enstemmig.

Rovviltnemnda i region 5 - Hedmark

Bestandsmålsettingen for antall årlige ynglinger av gaupe i region 5 er 10 ynglinger beregnet som et gjennomsnitt for de tre siste år. Rovviltnemnda anser at gaupebestanden ligger under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, og at nemnda ikke har myndighet til å fatte vedtak om kvote for kvotejakt, jf. Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 og 77, jf. Forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 7, jf også §§ 4 og 10.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7, jf naturmangfoldloven § 14. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om gaupas bestandsstatus og -utvikling i Hedmark, jf § 8 i rovviltforskriften. Den gjennomsnittlige bestanden i Hedmark for de tre siste år er på 8 ynglinger. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om ikke å åpne for kvotejakt i 2019.

Rovviltnemnda i region 5 anbefaler at Miljødirektoratet ikke åpner for kvotejakt på gaupe i Hedmark i 2019.

Rovviltnemnda i region 7 - Nordland

Rovviltnemnda vurderer at det bør felles et begrenset antall gauper i fylket for å balansere hensynet til bestandsvekst opp mot bestandsmålet og hensynet til tapsreduksjon. Vi viser i den sammenheng til omfanget og utvikling av påviste tap av sau og tamrein til gaupe, bestandsregistreringen av familiegrupper, samt registreringer av enkeltspor i både Rovbase og Skandobs og meldinger fra aktive jaktmiljø og beitenæringene.

Rovviltnemnda i Nordland anbefaler at det åpnes for jakt på totalt 4 gauper med en hunddyrkvote på totalt 2 voksne hunddyr. Rovviltnemnda anbefaler at kvota fordeles som følger:

1. Det åpnes for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen.
2. Fastlandsområdet nord for Rombaken forvaltes sammen med region 8 i samsvar med samarbeidsavtale mellom region 7 og 8.
3. For resten av Nordland settes kvoten til totalt 4 gauper, hvorav maksimalt 2 hunner over ett år. Kvoten fordeles som følger til områder:

- a) *Området fra Rombaken i Narvik kommune i nord til og med Saltdal og Gildeskål kommuner i sør - kvote på 1 gaupe.*
- b) *Området fra og med Meløy og Rana kommuner i nord til fylkesgrense mot Trøndelag i sør - kvote på 2 gauper.*
- c) *Ett fritt dyr til fordeling så lenge det gjenstår dyr på hunddyrkvota. Fylkesmannen i Nordland kan fordele dette under jakta til områder med særlige tapsutfordringer. For å begrense uttak av voksne hunndyr er familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntatt fra tillatelsen fra jaktstart og frem til og med 28. februar. De tiltak som er mulige for å unngå felling av familiegrupper i denne perioden, skal være iverksatt.*

Rovviltnemnda i region 8 - Troms og Finnmark

Rovviltnemnda gir Miljødirektoratet følgende tilråding til kvote:

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvote på to - 2 - gauper i B-området i kommunene Kvænangen, Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Lenvik, Dyrøy og Sørreisa. Det kan ikke felles mer enn én voksen tise, jakta stoppes når én voksen tise er felt.

Gaupekvote i Finnmark:

Kvote på to - 2 - gauper i B-området i Finnmark. Det kan ikke felles mer enn én voksen tise, jakta stoppes når én voksen tise er felt.

Miljødirektoratet sin vurdering

Lisensfelling og kvotejakt på gaupe er det primære virkemidlet for å regulere bestanden av fredet rovvilt i Norge. For kvotejakt er dette en ordinær jakt i den forstand at den utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene, dvs om arten produserer et høstingsverdig overskudd, om arten har ressursbetydning, om jakt og fangsttradisjon og eventuell om arten forårsaker skade. For en skadereduserende effekt er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer på bufe- og tamreinnæring.

På landsbasis er gaupebestanden for sjette året på rad under det nasjonale fastsatte bestandsmålet på 65 årlig ynglinger. Bakgrunnen er lav måloppnåelse i flere regioner. De to nordligste regionene har ikke nådd bestandsmålet siden 2013 og region 4 og 5 har ikke oppnådd bestandsmålet siden 2011. Årsakene er flere, beregninger av antall familiegrupper påvirkes av ulike feilkilder som tetthet av familiegrupper og mellomårsvariasjoner i antall hunner som får frem unger. Mattilgang og klima er sannsynlige forklaringer. I tillegg er tallene på antall familiegrupper for 2014 og senere år ikke direkte sammenlignbare med tidligere år grunnet endret metodikk på grunn av samordning med Sverige. Direktoratet har vurdert bestandssituasjonen i region 7 og 8 og konstaterer at det er en svak oppgang i antall registrerte familiegrupper i region 7 mens det er en svak nedgang i region 8. Det er fortsatt behov for bestandsvekst i begge regioner for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionene. Det samme gjelder for region 4 og 5. I region 2 ble det i 2016 og 2017 registrert hhv 9,5 og 9 familiegrupper av gaupe og regionen var under bestandsmålet for første gang siden 2008. Direktoratet har vurdert bestandssituasjonen og konstaterer at den inneværende år er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet og at det har vært vekst i bestanden de siste to årene.

Antall sau og tamrein erstattet som drept av gaupe har hatt en generell nedgang siden 2013 mens de siste tre årene har erstatningene vært forholdsvis stabilt på landsbasis. I de enkelte regionene har det vært både økning og nedgang i antall dokumenterte tap. I region 7 har tapet av sau og rein

til gaupe økt noe sammenlignet med året før. Tapene er spredt over store deler av fylket og noen områder har mer konsentrert tap. I region 8 har tapet av rein til gaupe økt siden fjoråret. Tapet av sau til gaupe i 2018 er beskjedent med fire dokumenterte sau drept av gaupe i Troms og en dokumentert sau drept av gaupe i Finnmark. I region 2 er det registrert en nedgang på 9 % i antall dokumenterte gaupeskader på sau fra i fjor. De fleste skadene er registrert i Telemark og Buskerud.

Ut ifra en totalvurdering av ovennevnte forhold anser Miljødirektoratet det ikke som forsvarlig å fastsette en kvote for jakt på gaupe i region 7 og 8 i henhold til rovviltnemndenes anmodning. Direktoratet konstaterer at bestanden i begge regioner er lav og at det må legges opp til en forvaltning som bidrar til bestandsvekst og oppnåelse av bestandsmålet i regionene. Gaupe er en jaktbar viltart og høsting av vilt kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Kvotejakt på gaupe er etter direktoratets vurdering i forenelig med behovet for økt bestandsvekst i disse regionene. Ved vurdering av kvotejakt skal det også vurderes den skade som viltet gjør og at kvotejakten styres mot områder med skadeproblemer. Direktoratet viser i denne sammenheng til skadeomfanget beskrevet ovenfor og direktoratets brev 1. juni 2018 hvor fylkesmennene i begge regioner er gitt betinget fellingsstillatelse på gaupe som kan iverksettes etter gitte vilkår.

Rovviltnemnda i region 4 og 5 har anmodet direktoratet om ikke å åpne for kvote for jakt på gaupe av hensyn til bestandssituasjonen. Direktoratet konstaterer at bestanden også i disse regioner er lav og at det må legges opp til en forvaltning som bidrar til bestandsvekst og oppnåelse av bestandsmålet i regionene. Etter direktoratets vurdering er kvotejakt på gaupe i region 4 og 5 i 2019 ikke forenelig med en økt bestandsvekst. Direktoratet følger rovviltnemndene i region 4 og 5 sin anmodning om ikke å åpne for kvotejakt på gaupe i 2019.

Direktoratet har vurdert rovviltnemnda i region 2 sin anmodning om å fastsette kvote for jakt på gaupe i regionen i 2019. Direktoratet har i sin vurdering lagt vekt på bestandssituasjonen i regionen og vurderer at et uttak på inntil 25 gauper med en hunddyrkvote på 8 voksne hunddyr samt kvotefri jakt i kommunene i Aust-Agder, ikke er til hinder for oppnåelse av bestandsmålet i regionen. Etter nemndas sin oversendelse av anmodning om kvote for jakt på gaupe i regionen ble det avlivet ei hunngaue i Telemark av dyrevelferdsmessige hensyn. Vi har i vårt vedtak trukket fra dette dyret ved fastsettelse av kvoten. Uttak i samsvar med dette kvotevedtaket vurderes ikke til å være til skade for bestandens overlevelse. Direktoratet gjør oppmerksom på at all avgang av gaupe innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes kvoten for jakt på gaupe.

Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16 og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om kvoter for jakt på gaupe innenfor region 2, 4, 5, 7 og 8 i 2019.

Kvoten i region 2 - Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder settes til totalt 24 gauper med en totalkvote på 7 voksne hunddyr. Det åpnes for kvotefri jakt i kommunene i Aust-Agder som er beiteprioritert område. Rovviltnemnda i region 2 gis myndighet til å fastsette jaktområder, fordele kvoten, fastsette reservekvote og fastsette øvrige vilkår for kvotejakt på gaupe i regionen, herunder begrensninger i jakt på familiegrupper.

Kvote i region 4 - Oslo, Akershus og Østfold; 0 gauper

Kvotestruktur i region 5 - Hedmark; 0 gauper
Kvotestruktur i region 7 - Nordland; 0 gauper
Kvotestruktur i region 8 - Troms og Finnmark; 0 gauper

Vilkår

- Jakt- og fangsttiden for gaupe varer fra 1. februar - 31. mars
- Fastsatt kvote, vilkår, jaktområder etc skal kunngjøres av fylkesmannen/sekretariat på den måte som er vanlig for regionen.
- Ved fordeling av kvote skal denne i sterk grad styres til områder med skadeproblemer.
- Fylkesmennene administrerer kvotejakten innenfor sitt fylke og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk.
- Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse kvotejakten eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det.
- All avgang av gaupe etter innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes aktuell kvote.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Jan Paul Bolstad
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Aust-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	Arendal
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	Drammen
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	Moss
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	Hamar
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	Bodø
Fylkesmannen i Troms / Romssa Fylkkamánni	Postboks 6105	9291	Tromsø
Fylkesmannen i Finnmark / Finnmárkku Fylkkamánni	Statens hus	9815	Vadsø
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO